

Fastställda av NKU och SKK/CS Gäller från 2014

Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar (SRD)

rörande överdrifter hos rashundar

DANSK KENNEL KLUB
HUNDARÆKTARFÉLAG ÍSLANDS
NORSK KENNEL KLUB
SUOMEN KENNELIITTO
SVENSKA KENNELKLUBBEN

SUOMEN KENNELLIITTO
FINSKA KENNELKLUBBEN RY

Innehållsförteckning

Inledning	4
Tillämpning.....	6
Generellt gäller för alla hundar	8
Rastyper	10
FCI GRUPP 1 Vall-, boskaps- och herdehundar	12
FCI GRUPP 2 Schnauzer och pinscher, molosser och bergshundar	14
FCI GRUPP 3 Terrier	19
FCI GRUPP 4 Taxar	21
FCI GRUPP 5 Spetsar och raser av urhundstyp	22
FCI GRUPP 6 Drivande hundar samt sök- och spårhundar	24
FCI GRUPP 7 Stående fågelhundar	26
FCI GRUPP 8 Stötande hundar, apportrande hundar och vattenhundar	27
FCI GRUPP 9 Sällskapshundar.....	29
FCI GRUPP 10 Vinthundar.....	34
Appendix 1 Bakgrund till BSI/SRD	35
Appendix 2 Bedömning av hundars andningsbesvär i utställningsringen	37
Appendix 3 Ögonproblem	38
Appendix 4 Rapport – observationer av riskområden hos raser listade i SRD/BSI	40

Inledning

OBS! SRD gör en omfattande översikt av de problem som rör exteriöra överdrifter hos rashundar. Denna kunskap är av grundläggande betydelse för alla exteriördomare och angår alla hundraser. I samband med en domarinbjudan ska domaren speciellt uppmärksamma den text som angår den ras(raser) han/hon ska döma och inledningen till motsvarande rasgrupp. Principerna för hur SRD ska användas framgår under rubriken "Tillämpning".

En exteriördomares ansvar är att bevara de olika hundrasernas typiska särart med de mål och ramar som rasstandarden fastslår. Detta får dock aldrig ske på bekostnad av hundars hälsa. Domaren ska ha ingående kännedom om rasstandarden och de hälsorisker som särskilt överdrifter av rastypiska särdrag kan innebära för den enskilda hunden och för utvecklingen av rasen som helhet.

En rasstandard beskriver aldrig exteriöra överdrifter, men standardens formulering av rastypiska detaljer kan missleda domare och uppfödare till sådana tolkningar att hundar med extrema typdrag prioriteras vid utställning och avel.

Domaren ska *främst* bedöma individerna som resultat av tidigare avel. Domaren ska dock vara uppmärksam på hälsa och sundhet och i synnerhet på trender som i förlängningen hotar just sundhet och hälsa. Tendenser till överdrifter måste identifieras

och påpekas innan de givit upphov till problem hos rasen.*

Domaren har en utmärkt möjlighet att förebygga osund avel genom att inte premiera hundar av extremtyp högt utan i stället välja vinnare som visar bästa möjliga kombination av utmärkt rastyp och sundhet.

SRD (svensk översättning av NKU BSI) identifierar de riskområden som är relaterade till rastyp och syftar till att öka domares medvetenhet om problem förknippade med överdrifter av rastypiska särdrag. SRD är därför i första hand ett kompletterande instrument till rasens standard och är inte en manual som anvisar hur observerade fel skall knytas till bestämda kvalitetspris. SRD ger rekommendationer till domaren att observera de rasspecifika problemområdena med hänsyn till fel och avvikelser likaväl som till förekomsten av standardenlighet och sundhet. Den övergripande principen är mera att förebygga än att leta fel. Sådana fel som är vanliga i vissa raser men som inte har samband med överdrifter av rastypen är i de flesta fall inte omnämnda i SRD.

SRD baseras på den erfarenhet från de senaste tio åren som finns i de nordiska länderna för identifiering av problemområden hos de raser som bedömts särskilt angelägna att observera utifrån risker kopplade till

överdrifter i rastypiska särdrag. SRD är resultatet av de inventeringar som möjliggjorts av ett omfattande samarbete mellan domare, ras- och specialklubbar, veterinärmedicinsk expertis och veterinär hälsostatistik baserad i försäkringsdata. Dessa grundpelare utgör basen för urvalet av de raser som listats och för beskrivningen av och anvisningarna för de rasspecifika problemområdena. Uppbyggnaden av SRD möjliggör en kontinuerlig

uppföljning och revidering av instrumentet.

De listade raserna utgör 39 av de c:a 300 FCI-raser som finns representerade i de nordiska länderna och de är selekterade utifrån de sammanlagt 73 raser som inom Norden särskilt uppmärksammats ur BSI-perspektivet.

Se Appendix 1 angående kriterier för listning av raser i SRD.

* FCI GC 2013, FCI Model standard; "Only functionally and clinically healthy dogs with breed typical conformation should be used for breeding."

Tillämpning

En domare ska göra sig bekant med de raser specifika anvisningarna (SRD, BSI) för de raser han/hon är inbjuden att döma och ska också studera den inledande texten för den aktuella rasgruppen och avsnitten ”Generellt gäller för alla hundar” och ”Rastyper”.

Det är synnerligen viktigt att domare på vanligt vis i positiv anda selekterar hundar efter deras typ och förtjänster även om man nu också tydligare efterfrågar en ökad respekt för och uppmärksamhet på överdrifter och fel som äventyrar sundhet och hälsa. En faktisk *inspektion* av hundarna efterfrågas och detta är relevant för hundar av alla raser men särskilt för de SRD-listade raserna.

Det är viktigt att beakta att alla hundar skall vara sunda och vid god hälsa. En hund som är sund men saknar fullgod rastyp kan emellertid INTE bedömas vara en utmärkt representant för rasen.

SRD-observationer och kvalitetspris

De avvikelser som domaren observerar inom de raser specifika riskområdena ska påverka kvalitetsprissättningen och konkurrensbedömningen i relation till grad och allvar i avvikelserna; på samma vis som andra fel påverkar prissättningen.

SRD är inte en manual som anvisar att en avvikelse ska knytas till specifikt kvalitetspris med undantag för de diskvalificerande fel som är listade i rasstandarderna och abnormiteter eller defekter.

Domare ska dock särskilt väga in hälso- och sundhetsaspekter i övervägandet om en hund är värd att tilldelas CK och beakta att avvikelser från hälsa och sundhet är mycket allvarligare än kosmetiska fel.

Se Appendix 1: FCI Basic Statement For Show Judges.

Den skrivna kritiken

Domaren förväntas att i den skrivna kritiken kommentera de förhållanden som påpekas i SRD och hur dessa påverkar prissättningen. Det är speciellt viktigt att domaren framhåller när hunden uppvisar sundhet i det raser specifika riskområdet. Hundutställningar kan därmed stödja den positiva selektionen för fortsatt avel och den preventiva målsättningen uppfylls på det viset.**

Domarens SRD rapport

En väsentlig del av värdet med SRD-rutinen är domarens rapport av observationer i de raser specifika riskområdena. Rapporten ska göras på en speciell blankett. Rapporterna är

nödvändiga för uppföljningen av de listade raserna och för en kontinuerlig uppdatering av SRD-instrumentet. Rapporterna delges också respektive ras/specialklubb för information och för att möjliggöra samsyn mellan domare och rasexperter.

En domare har också möjlighet att ge sina personliga synpunkter och kommentarer på blanketten och även föreslå raser till listan. Blanketten är också tillgänglig för domare som dömer andra raser än de listade.

Presentationsöverdrifter

Överdrifter i uppvisning och presentation

kan på ett ofördelaktigt sätt påverka respekten hos allmänheten för rashundsavel och hundutställningars seriösa mål. Domare uppmanas därför att observera och i kritiken påpeka sådana överdrifter i uppvisning och presentation som kan inverka menligt på hundarna och också kan vara oetiska ur hälso- och funktionssynpunkt. Pälspreparering och presentation kan förorsaka att hundens livsbetingelser blir oacceptabla och ska därför uppmärksammas även om dessa inte är av betydelse för aveln.

Uppvisning av hundars rörelser ska ske med för rasen specifikt sätt och hastighet.

*** FCI Show Judges Code Of Commitment To The Welfare Of Pure Bred Dogs:*

"At shows, FCI show judges are responsible for choosing and placing the best dogs in each breed and thus for allowing these dogs to be the base of the individual breed gene pool as well as the tools for selective breeding for all responsible dog breeders."

Generellt gäller för alla hundar

Alla domare ska genomföra en inspektion av varje hunds hälsa och sundhet – inte endast hundar av de listade raserna. Observationerna – negativa och positiva – skall noteras i hundarnas individkritik.

Blanketten för rapportering av SRD-observationer kan användas för alla raser där domare önskar fästa uppmärksamheten på ett problemområde.

Andning

Alla hundar skall kunna andas obesvärat även under rörelse. *Angående bedömning av andningsbesvär se Appendix 2.*

Ögon

Alla hundar skall ha sunda, klara ögon utan tecken på irritation. *Se Appendix 3.*

Bett och tänder

Alla hundar skall ha friska tänder och standardenligt bett. Felplacerade tänder kan skada gommen. Käkarna skall kunna slutas normalt.

Gom och tandkött skall inte uppvisa tecken på irritation eller skada. Sådana avvikelser kan vara tecken på ohälsa och skall påverka prissättningen.

Vikt

Inga hundar skall vara feta/överviktiga eller avmagrade. Alla hundar skall uppvisa god muskelkondition.

Hud och päls

Alla hundar ska ha en frisk hud utan tecken på irritation.

Omfång och presentation av pälsen skall följa standardens anvisningar och inte vara så omfattande så att den besvärar hunden i vardagen och försvårar hundens rörelser.

Rörelser

Alla hundar skall ha rastypiska rörelser och kunna röra sig utan ansträngning och besvär.

Mentalitet

Alla hundar skall ha mentalitet och uppförande som gör det möjligt för dem att fungera i det moderna samhället. Rastypisk mentalitet skall noteras och accepteras så länge social anpassning och tillgänglighet inte äventyras.

Okontrollerat aggressivt beteende eller paniska flyktt försök kan inte tolereras och skall rendera hunden ”*disqualified*”.

Beteendestörningar har nämnts i texten då de befunnits utgöra ett potentiellt riskområde.

Hamiltonstövare

Rastyper

I flera raser är de specifika typ- och rasdragen en följd av genuppsättningar som inte sällan är ogynnsamma mutationer. Dessa defektgener kan inte anses vara normalvariationer för hunden. Detta är resultatet av människans önskan att befästa rasers specifika utseenden. Det är därför av stor vikt att domare och uppfödare i ambitionen att bevara rastyperna samtidigt främjar hundar som uppvisar en optimal kombination av typ och vital konstitution.

Brakycéfala raser

De kortskalliga, brakycéfala, raserna finns i FCI grupp 2 och 9. De typiska särdragen föreligger i varierande grad i skalle, nos, käkar, ögon, bröstorg och hud. Överdrifter i den brakycéfala typen kan leda till allvarliga hälsoproblem, speciellt (men inte enbart) rörande andning och reglering av kroppstemperaturen.

Se Appendix 2: bedömning av andningsbesvär
Se Appendix 3: ögonproblem

Dvärghundsraser

Dessa finns i FCI grupp 9 men också i grupp 2, 3, 4 och 5. När dvärgväxten utvecklats extremt så leder det till en generell brist på vitalitet, klen skelett och muskulutveckling och kan ge upphov till allvarliga

hälsoproblem. Flera av dvärghundsraser är brakycéfala och/eller kondrodystrofa.

Utstående ögon i grunda ögonhålor finns hos brakycéfala dvärghundar. Öppen fontanell förekommer liksom sned underkäke och tungfel. Dvärgväxt kan också förorsaka missbildningar: kort eller öppen bröstorg med kort bröstben, revbensdefekter och smal bröstorg. Kraftlösa hasande rörelser kan ses i några av raserna och kan vara en följd av dålig muskelkonstitution.

Se Appendix 2: bedömning av andningsbesvär
Se Appendix 3: ögonproblem

Kondrodystrofa raser (Oproportionerlig tillväxtrubbning)

Kondrodystrofa raser finns i FCI grupp 1, 3, 4, 6, 8 och 9. Om de kondrodystrofa egenskaperna överdrivs leder de till allvarliga deformiteter av skelettet och oförmåga till sunda rörelser. Otillräckligt markavstånd på grund av lågbenthet är en konsekvens av överdrift i rastyten och hindrar arbetsfunktionen.

Mollosser-raser

Här bör också mastiffer och bergshundar nämnas liksom de små molossoid-raserna. De stora mollosserna är hundar av jätteväxt och med accentuerad kroppsvolym och

RASTYPER

hud. De finns i FCI grupp 1 och 2. Dessa hundar måste ha en sund konstitution med stark muskelkondition och adekvat hudkostym för att ha god funktion och för att kunna bära upp de specifika rasdrag som standarden föreskriver. De specifika

molossoida särdragen får aldrig anta groteska dimensioner. De små molossoida raserna återfinns i grupp 9.

Se Appendix 2: bedömning av andningsbesvär

Se Appendix 3: ögonproblem

FCI GRUPP 1

Vall-, boskaps- och herdehundar

Australian cattledog	Bouvier des flandres	Kuvasz
Australian kelpie	Briard	Lancashire heeler
Australian shepherd	Ca de bestiar	Maremmano abruzzese
Australian stock dog / working kelpie	Cão da serra de aires	Mudi
Australian stumpy tail cattle dog	Ceskoslovenský vlac	Old english sheepdog
Bearded collie	Chodsky pes	Polski owczarek niziny
Beauceron	Ciobanesc romanesc carpatin	Polski owczarek podhalanski
Belgisk vallhund:	Ciobanesc romanesc mioritic	Puli
- groenendael	Collie	Pumi
- laekenois	- korthårig	Saarloos wolffhund
- malinois	- långhårig	Schapendoes
- tervueren	Gos d'atura catala	Schipperke
Bergamasco	Hollandse herdershond:	Shetland sheepdog
Berger des pyrénées à face rase	- korthårig	Slovenský cuvac
Berger des pyrénées à poil long	- långhårig	Tysk schäferhund
Berger picard	- strävårig	Vit herdehund
Border collie	Hrvatski ovcar	Welsh corgi cardigan
Bouvier des ardennes	Juzjnoruskaja ovtjarka	Welsh corgi pembroke
	Komondor	

Raser i fet stil finns med i SRD-listan.

Om raserna i grupp 1

Gruppen omfattar flera arbetande hundraser, för vilka sundhet och vitalitet i beteende och rörelseförmåga är särskilt viktig. Rörelser ska därför bedömas med stor omsorg om kapacitet, sundhet och rastyp.

I gruppen finns såväl molossoida som kondrodystrofa raser. Ängslighet och otillgänglighet förekommer hos några av raserna i gruppen.

SRD-listade raser i grupp 1

Text inom citationstecken återger standardens formuleringar.

Collie, korthårig och långhårig

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Käkar och tänder:** Smal underkäke kan ge felställda hörntänder som biter upp i gommen. *"Underkäken skall vara stark och väl markerad"*.
2. **Ögon:** Alltför små, djupt liggande ögon. *"Ögonen skall vara medelstora (aldrig riktigt små) mandelformade"*. För information, se **Appendix 3**.
3. **Uppförande/karaktär (mentalitet):** Ängslighet och otillgänglighet.

Särskild uppmärksamhet ska ägnas underkäke, bett, ögon liksom också mentaliteten. Standarden lyder; *"Collie är gladlynt och vänlig, aldrig nervös eller aggressiv"*.

Tysk schäferhund

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Front:** Tävid frambensställning, veka mellanhänder och lösa eller trånga armbågar.
2. **Bakställ:** Övervinklat och kohasigt bakställ med instabilitet i hasen.
3. **Övertinje:** Välvd och avfallande i länd och kors.

I rasen förekommer anatomiska brister som inte betraktas som exteriöra överdrifter, men likafullt har en mycket negativ inverkan på hundens uthållighet och funktion. Exempel på sådana avvikelser är; överstora hundar, flack manke, kort kors, framskjutna skuldror, stela överarmar, otillräckliga bakbensvinklar och bundna rörelser.

Presentationsöverdrifter (extrem uppställning) förekommer och omöjliggör bedömning av standardens krav att *"Bakbenen skall vara lätt bakåtställda och sedda bakifrån parallella"*.

Rörelserna ska granskas inte bara i trav utan även i skritt.

FCI GRUPP 2

Schnauzer och pinscher, molosser och bergshundar samt sennenhundar

Affenpinscher

Aidi

Anatolisk herdehund

Appenzeller sennenhund

Berner sennenhund

Boxer

Broholmer

Bullmastiff

Cane corso

Cão da serra da estrela:

- pelo comprido

- pelo curto

Cão de castro laboreiro

Cão fila de são miguel

Cimarrón uruguayo

Ciobanesc romanesc de bucovina

Dansk-svensk gårdshund

Dobermann

Dogo argentino

Dogo canario

Dogue de bordeaux

Dvärgpinscher

Dvärgschnauzer:

- peppar & salt

- svart

- svart & silver

- vit

Engelsk bulldogg

Entlebucher sennenhund

Fila brasileiro

Grand danois

Grosser schweizer sennenhund

Hollandsk smoushond

Hovawart

Kavkazskaja ovtjarka

Krazski ovcar

Landseer

Leonberger

Mastiff

Mastin español

Mastino napoletano

Newfoundlandshund

Perro dogo mallorquín/ca de bou

Pinscher

Pyrenéerhund

Pyreneisk mastiff

Rafeiro do alentejo

Riesenschnauzer:

- peppar & salt

- svart

Rottweiler

Rysk svart terrier

Sankt bernhardshund:

- korthårig

- långhårig

Sarplaninac

Schnauzer:

- peppar & salt

- svart

Shar pei

Sredneasiatskaja ovtjarka

Tibetansk mastiff

Tornjak

Tosa

Österreichischer pinscher

Raser i fet stil finns med i SRD-listan.

Om raserna i grupp 2

Gruppen omfattar flera brakycefala raser samt stora, tunga raser av molosser typ liksom mastiffer och bergshundar. Det är av största betydelse att de inte har groteska dimensioner eller är överviktiga. Det är viktigt att de har sund och stark kroppsbyggnad, så att de kan bära upp den rastypiskt tunga kroppen och huvudet i enlighet med standardens krav. De måste kunna röra sig utan synbar ansträngning eller besvär.

Rosslände andhämtning, alltför tungt hängande huvud och kraftig salivutsöndring är heller inte normal tillstånd hos några raser. *Se Appendix 2 om bedömning av andning.*

Fransysk benställning och veka handleder, kohasighet eller frånvaro av vinklar i bakstället

är inte normaltillstånd hos några raser.

Mastiffer och några av de molossoida raserna har riklig och löst liggande hud som dock aldrig får överdrivas och förorsaka hud-, ögon- eller läppproblem. Huden ska vara frisk och utan tecken på irritation. *Se Appendix 3 om ögonproblem.*

Flera av gruppens raser har spår av ursprunglig mental skärpa och vaktinstinkt. Rastypisk mentalitet ska bevaras men måste följa de generella rekommendationerna för alla raser och gällande lagar.

SRD-listade raser i grupp 2

Text inom citationstecken återger standardens formuleringar.

Boxer – brakycefal och molossoid

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Andningsbesvär:** Ljudlig andning och öppen mun kan förknippas med trånga luftvägar på grund av alltför kort nos, otillräckligt utrymme i svalget och/eller knipta näsborrar.
2. **Hud:** Irriterad och missfärgad hud.

Standarden föreskriver att *”Nosryggens längd skall förhålla sig till skallens längd som 1:2”* och får alltså inte vara överdrivet kort. Tandstatus ska vara god och standardenlig.

Uppmärksamma andningen, huvudets proportioner, bettet och huden.

Bullmastiff – brakycefal och molossoid

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Andningsproblem** som kan förknippas med trånga luftvägar på grund av alltför kort nos, otillräckligt utrymme i svalget och/eller knipta näsborrar.
2. **Ansikte:** Överdriven mängd ansiktshud kan leda till ögonproblem.
3. **Hudproblem.**
4. **Bakställ:** Bristande bakbensvinklar kan ge upphov till ledproblem.
5. **Överlinje:** Överbyggdhet och mycket branta kors kan leda till rörelsestörning.
6. **Typ och storlek:** Extremtyp med överdriven storlek och massa.

Uppmärksamma särskilt sund andning och att nospartiet är av korrekt längd – inte kortare än 1/3 av huvudets hela längd.

Sunda rörelser samt korrekta bakbensvinklar ska värderas högt.

Extrem typ/storlek ska stå tillbaka för sundhet och balanserad, korrekt konstruktion.

Dogue de bordeaux – brakycefal och molossoid

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Generell anatomi:** Osund generell konstruktion med överdrifter av standardens anvisningar om lågställthet, framställ, bakhöghet och bakhöghet kan ge upphov till kraftlösa och släpande rörelser.
2. **Ögon:** Otillräckligt strama ögonkanter.

Uppmärksamma hundar med funktionella och sunda rörelser och god ögonstatus.

Engelsk bulldogg – brakycefal och molossoid

Rasens extrema konstruktion, med bland annat förkortad skalle och underutvecklad nosrygg, gör att ytterligare överdrifter medför hälsorisker.

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Andningsproblem**, på grund av trånga andningsvägar på olika nivåer: alltför kort nosrygg och/eller knipta näsborrar, men framförallt otillräckligt utrymme i svalg och bröstskog. Standarden föreskriver mycket bestämt vikten av obesvärad andning. Andningssvårigheter är diskvalificerande fel.
2. **Generell anatomi:** Osund konstruktion och otillräckliga vinklar i fram- och bakställ kan leda till rörelsestörningar vilka inte motsvarar standardens krav att *”sunda rörelser är av största vikt”*.
3. **Ansikte:** Alltför kort nosrygg och alltför riklig ansiktshud kan ge upphov till skador och inflammationer i ögonen. Överhängande nosrynka kan ge upphov till inflammationer.
4. **Svans:** Orörlig tätt intill anus liggande svans. Hudveck i svansregionen kan ge upphov till inflammationer.

Värdera särskilt hundar med fri andning, rastypiska och sunda rörelser, god hud- och ögonstatus. Det är av största vikt att svansen är rörlig och ej extremt intilliggande vilket kan ge upphov till hudirritation och störa funktioner.

Grand danois – molossoid

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Front och bakställ:** Överkotade handlovar, så kallad bockbenthet samt klent bakställ.
2. **Ögon:** Otillräckligt strama ögonkanter.
3. **Tassar:** Trampdynor med ofullständig markkontakt.
4. **Uppförande/karaktär (mentalitet):** Ängslighet och otillgänglighet.

Särskild uppmärksamhet ska fästas vid fram- och bakställets konstruktion och tassarnas utformning samt strama ögonkanter. Tillgänglighet skall absolut krävas.

Mastiff – molossoid

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Bakställ:** Överbygghet, mycket brant kors och för raka bakbensvinklar kan leda till osunda besvärade rörelser.
2. **Andning:** Andningsbesvär (ljudliga, öppen mun) som kan förknippas med trånga luftvägar på grund av alltför kort nos, otillräckligt utrymme i svalget och/eller knipta näsborrar.
3. **Hud:** Irriterad och missfärgad hud.
4. **Lösa ögonkanter.**

Leta efter stark kraftfull sund konstruktion som ska bära upp den kraftiga kroppen, den grova benstommen och på ett typiskt sätt lyfta det massiva tunga huvudet. Rörelserna ska vara sunda och utan besvär.

Mastino napoletano – molossoid

Rasens kroppsbyggnad, som *”skall vara en tungviktares”* men inte grotesk, och dess typiska hud som är *”tjock, riklig och löst liggande på hela kroppen”* gör att uttalade överdrifter är förenade med hälsorisker.

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Hud:** Den generellt rikliga huden på huvudet ger överdriven veckbildning runt ögonen och otillräckligt strama ögonkanter som kan vara utåt- eller inåtrullade liksom osunda läppfickor.
2. **Generell anatomi:** Felaktig benställning och dålig konstruktion kan leda till osunda och besvärade rörelser.

Leta efter sund hud, ögon och rörelser. Förekomst av alltför riklig hud och rörelsestörningar ska tydligt inverka på kvalitetsprissättningen. Däremot ska hundar värderas högt när de har de i standarden efterfrågade rastypiska kattlika smidiga, något långsamma rörelserna med kraft i bakstället och god räckvidd fram.

Sankt Bernardshund – molossoid

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Hud:** Överdriven mängd lös hud och lösa läppfickor.
2. **Ögon:** Lösa och/eller för stora ögonlock med otillräckligt strama ögonkanter som kan vara utåt- eller inåtrullade.
3. **Huvud:** Överdimensionerat och för tungt huvud.

Särskilt viktigt är att huden är korrekt, att ögonstatus är sund. Tandstatus ska vara sund och standardenlig. Hundarna ska ha korrekta proportioner, vara muskelstarka med kraftfull konstruktion och sunda rörelser.

Shar-pei

Rasens speciella hud (mucinos/hyaluronosis), gör att överdrifter kan medföra hälsorisker.

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Hud:** Överdrivet riklig, rynkig hud kan ge upphov till ögonproblem, hud- och öronbesvär.
2. **Käkar/tänder:** En sådan ”kuddighet” av underläppen att denna rullar in över tänderna.
Notera att en konstant, hårt inrullad underläpp (så kallad **tight lip**) hämmar underkäkens utveckling och är en diskvalificerande defekt.

Notera även att följande förhållanden hos shar pei är diskvalificerande fel: *”Hud, rynkor eller hårstrån som stör ögats normala funktion”* och *”Kraftiga hudveck på kroppen och benen (utom på manke och svansrot)”*.

Leta efter friska/sunda ögon, hud, öron och bett.

FCI GRUPP 3

Terrier

Airedaleterrier	Irländsk terrier	Skotsk terrier
American staffordshire terrier	Jack russell terrier	Skyeterrier
American toy fox terrier	Kerry blue terrier	Slåthårig foxterrier
Australisk terrier	Lakelandterrier	Staffordshire bullterrier
Bedlingtonterrier	Manchesterterrier	Stråvhårig foxterrier
Borderterrier	Miniatyrbullterrier	Tenterfield terrier
Bullterrier	Nihon teria	Terrier brasileiro
Cairnterrier	Norfolkterrier	Tysk jaktterrier
Ceskyterrier	Norwichterrier	Welshterrier
Dandie dinmont terrier	Parson russell terrier	West highland white terrier
English toy terrier	Ratonero bodeguero andaluz	Yorkshireterrier
Irish glen of imaal terrier	Sealyhamterrier	
Irish softcoated wheaten terrier	Silky terrier	

Raser i fet stil finns med i SRD-listan.

Om raserna i grupp 3

Gruppen innefattar kondrodystrofa raser. Hudproblem liksom bettproblem finns. I ett par raser förekommer hårlösa hudpartier och fattig päls. Några av raserna har tendenser till överdrifter i rastyg och presentation.

SRD-listade raser i grupp 3

Text inom citationstecken återger standardens formuleringar.

Bullterrier/ Miniatyrbullterrier

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Käkar och tänder:** Trång underkäke med hörntänder som biter upp i gomtaket.
2. **Hud:** Irriterad hud, tunn och glanslös päls.
3. **Ögon:** Alltför små ögonöppningar. *Se Appendix 3 om ögonproblem.*

Den unika huvudtypen förklarar tendensen till felaktigt bett. Särskild uppmärksamhet ska framförallt ägnas åt att huvudets korrekta typ är kombinerad med en kraftig underkäke.

Norwichterrier

I rasen förekommer riskområden som är förknippade med *tendensen till dvärgväxt*:

1. Äppelskalle, utstående ögon och förkortat nosparti med tendens till uppnäsa.
2. **Extremt korta kroppsproportioner** kan påverka andning och rörelser. *Se Appendix 2 om bedömning av andningsbesvär.*

Premiera särskilt korrekta proportioner i både huvud och kropp samt fria rörelser och andning.

Staffordshire bullterrier

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Bett:** Felställda nedre hörntänder som biter upp i gomtaket.
2. **Andning:** *Se Appendix 2 om bedömning av andningsbesvär.*
3. **Hud och päls:** Tunn päls och/eller irriterade hudpartier .

Särskild uppmärksamhet ska fästas vid bett, andning och hud.

West highland white terrier

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Hud:** Irriterad hud och överdriven hudvecksbildning.

Särskild uppmärksamhet ska ägnas hud.

Yorkshireterrier – dvärghund

Då detta är en dvärgterrier är introduktionstexten till grupp 9 delvis relevant.

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Andning:** Andningsproblem till följd av trånga/hoptryckta/kollapsande luftvägar. *Se Appendix 2 om bedömning av andningsbesvär.*
2. **Tänder, käkar och tunga:** Dålig käk- och tandstatus samt tungfel – förlamad tunga (en diskvalificerande anomali).
3. **Överdriven dvärgväxt:** Standarden anger följande: *”Vikt upp till 3,2 kg”, ”Huvudet skall vara tämligen litet med plan skalle”, ”Skallen får inte vara för framträdande eller rund” och ”Ögonen får inte vara framträdande”.*
4. **Päls:** Den långa pälsen får aldrig hindra rörelserna eller utveckling av bra muskelkondition.

Särskild uppmärksamhet ska fästas vid andningen (missljud) och muskelkonditionen liksom nos- och käkparti, tand- och tungstatus.

FCI GRUPP 4

Taxar

Dvärgtax:

- korthårig
- långhårig
- strävårig

Kanintax:

- korthårig
- långhårig
- strävårig

Normaltax:

- korthårig
- långhårig
- strävårig

Raser i fet stil finns med i SRD-listan.

SRD-listade raser i grupp 4

Text inom citationstecken återger standardens formuleringar.

Tax – kondrodystrof

Den kondrodystrofa konstitutionen kan leda till problem när den överdrivs.

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Front:** Krokiga framben följer med den kondrodystrofa konstitutionen. Standarden skriver: *"Frambenen skall vara torra med bra benstomme. De skall vara parallellt ställda och framtassarna rakt framåtriktade"*.
2. **Markavstånd:** Otillräckligt markavstånd som en följd av alltför korta ben kan leda till felaktiga rörelser och negativt påverka rasens arbetsfunktion. *"Med ett markavstånd motsvarande en tredjedel av mankhöjden, skall det harmoniska förhållandet mellan mankhöjd och kroppslängd vara ungefär 1 : 1,7 - 1,8"*.
3. **Bröstkorg:** Dåligt utvecklad, kort bröstkorg med kort bröstben. Defekta och deformerade revben.

FCI GRUPP 5

Spetsar och raser av urhundstyp

Akita	Korea jindo dog	- pelo liso:
Alaskan malamute	Lapsk vallhund	- grande
American akita	Mexikansk nakenhund	- médio
American eskimo dog	(Xoloitzcuintle):	- pequeno
Basenji	- stor	Pomeranian (Tysk spets)
Canaan dog	- mellan	Rysk europeisk lajka
Chow-chow	- liten	Samojedhund
Cirneco dell'etna	Norrbottnespets	Shiba
Dansk spids	Norsk buhund	Shikoku
Eurasier	Norsk lundehund	Siberian husky
Faraohund	Norsk älghund, grå (gråhund)	Svensk lapphund
Finsk lapphund	Norsk älghund, svart	Svensk vit älghund
Finsk spets	Perro sin pelo del Perú:	Taiwan dog
Grönlandshund	- grande	Thai Bangkaew dog
Hokkaido	- médio	Thai ridgeback dog
Hälleforslund	- pequeno	Tysk spets:
Isländsk fårhund	Podenco canario	- grosspitz
Japansk spets	Podenco ibicenco:	- mittelpitz
Jämthund	- korthårig	- kleinspitz
Kai	- strävårig	Volpino italiano
Karelsk björnhund	Podengo portugis:	Västgötaspets
Keeshond (tysk spets/wolfspitz)	- pelo cerdoso:	Västsibirisk lajka
Kishu	- grande	Östsibirisk lajka
	- médio	
	- pequeno	

Raser i fet stil finns med i SRD-listan.

Om raserna i grupp 5

Gruppen innehåller en stor variation i storlek men en förhållandevis mycket enhetlig grundtyp som i sig inte bör inbjuda till exteriöra överdrifter. Vissa rastypiska karaktäristika har likväl skapat problem i några av raserna.

I flera raser förekommer felaktig päls med avsaknad av täckhår och för mycket underull - bestående valppäls.

SRD-listade raser i grupp 5

Text inom citationstecken återger standardens formuleringar.

Chow-Chow

Överdrifter avseende mängden hud samt bakställets utformning kan innebära hälsorisker.

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Andningsbesvär:** Snarkande och ansträngd andning ofta med konstant munandning på grund av otillräckligt utrymme i munhåla och svalg. *Se Appendix 2 om bedömning av andningsbesvär.*
2. **Bakställ:** Den knappa vinklingen i knä- och hasled är en förutsättning för de rastypiska rörelserna, men utgör också ett viktigt riskområde. Knä- och hasleder som överkotar är inte acceptabelt.
3. **Ansikte:** Överdriven mängd hud som bäddar in ögonen och orsakar för små ögonöppningar. *”Ögonen skall vara mörka, ovala, av medelstorlek och sunda”. Se Appendix 3 om ögonproblem.*

Leta efter hundar som har fri andning, korrekta ögon utan irritation vilka skall värderas högt liksom hundar med rastypiska men likväl sunda rörelser. Överkotning i knä- och hasleder är en anatomisk defekt vilket är diskvalificerande.

Pomeranian/Tysk spets – dvärghund

Då rasen är en dvärghund är introduktionstexten till grupp 9 relevant angående överdrifter av dvärgväxt.

Ett riskområde är:

1. **Päls:** Överdriven mängd underull kombinerat med felaktig eller bristande täckhår gör att den korrekta dubbla pälsens elasticitet saknas.

Leta efter det standarden beskriver: *”Rasen skall ha dubbelpäls: lång, rak utstående ytterpäls och kort, tjock, bomullslig underull”*. En felaktig päls kan vara tecken på utveckling av sjukdom som leder till hårlöshet. Korrekt pälskvalitet är således viktigt!

Uppmärksamhet ska också fästas vid korrekt storlek samt att nospartiet är typiskt och har sunda käkar och tänder.

FCI GRUPP 6

Drivande hundar samt sök- och spårhundar

Alpenländische dachsbracke	Foxhound	Petit basset griffon vendéen
American foxhound	Francais blanc et noir	Petit bleu de gascogne
Anglo-français de petite venérie	Francais blanc et orange	Plott
Anglo-russkaja gontjaja	Francais tricolore	Poitevin
Ariégeois	Gascon saintongeais	Porcelaine
Basset artésien normand	Gonczy polski	Posavski gonic
Basset bleu de gascogne	Gotlandsstövare	Rhodesian ridgeback
Basset fauve de bretagne	Grand anglo-français blanc et noir	Russkaja gontjaja
Basset hound	Gonczy polski	Rysk fläckig stövare
Bayersk viltspårhund	Grand anglo-français blanc et noir	Sabueso español
Beagle	Grand anglo-français blanc et orange	Schillerstövare
Beagle harrier	Grand anglo-français tricolore	Schweiziska små stövare:
Billy	Grand basset griffon vendéen	- berner
Black and tan coonhound	Grand bleu de gascogne	- jura
Blodhund	Grand griffon vendéen	- luzerner
Bluetick coonhound	Griffon bleu de gascogne	- schwyzer
Bosanski ostrodlaki gonic-barak	Griffon fauve de bretagne	Schweiziska stövare:
Brandlbracke - (vieräugl)	Griffon nivernais	- berner
Briquet griffon vendéen	Haldenstövare	- jura
Chien d'artois	Hamiltonstövare	- luzerner
Crnogorski planinski gonic	Hannoveransk viltspårhund	- schwyzer
Dalmatiner	Harrier	Segugio italiano, släthårig
Deutsche bracke	Hellinikos ichnilatis	Segugio italiano, strävårig
Drever	Hygenstövare	Serbiski gonic
Dunkerstövare	Istarski kratkodlaki gonic	Serbiski trobojni gonic
Erdélyi kopó	Istarski ostrodlaki gonic	Slovenský kopov
Estnisk stövare	Ogar polski	Smålandsstövare
Finsk stövare	Otterhound	Steirische rauhaarbracke
		Tirolerbracke
		Westfälische dachsbracke

Raser i fet stil finns med i SRD-listan.

Om raserna i grupp 6

I gruppen ingår arbetande jakthundar med stora krav på sund konstruktion.

Bassetraserna är kondrodystrofa. Här förekommer osund extremitetskonstruktion som kan

få till följd att trampdynorna inte har fullständig markkontakt. Ett särskilt riskområde är bröstkorgen som kan vara för kort, deformerad med defekta revben och/eller med kort bröstben.

Hos de lågbenta drivande hundraserna bör man särskilt uppmärksamma dålig konstruktion och asymmetri i fronten liksom otillräckligt markavstånd som inverkar på jaktfunktionen.

SRD-listade raser i grupp 6

Text inom citationstecken återger standardens formuleringar.

Basset hound – kondrodystrof

Överdrifter av rasens typ, proportioner, substans och hud samt enskilda rasdetaljer kan medföra hälsorisker.

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Hud:** Osund och/eller alltför riklig mängd lös hud kan medföra hudvecksinflammationer. *”En viss mängd löst liggande hud är önskvärt”.*
2. **Front och bakställ:** Bristfällig konstruktion i fram- och bakställ och alltför lågt markavstånd till följd av för korta ben vilket är avvikelser som kan ge upphov till rörelsestörningar och kan inverka på rasens funktionsduglighet.
3. **Ögon:** För öppna och/eller otillräckligt strama ögonkanter som kan vara utåt- eller inåtrullade. *Se Appendix 3 om ögonproblem.*
4. **Öron:** Överdriven öronlängd.

Leta efter sunda ögon, öron, hud och de typiska proportionerna. Tunga öron och hud kan framkalla problem med ögonlocken. Av än större vikt är standardtextens krav att *”Rörelserna är mycket viktiga. De skall vara fria och typiska med god räckvidd framåt och bakben med gott påskjut. Has- och knäleder får aldrig vara stela under rörelse, inte heller får tår släpa i marken.”*

Sunda ögon, öron och hud liksom fria rörelser ska värderas högt.

Blodhund

I rasen förekommer riskområdet:

1. **Hud:** Alltför riklig hudkostym och otillräckligt strama ögonkanter som kan vara utåt- eller inåtrullade. *Se Appendix 3 om ögonproblem.*

FCI GRUPP 7

Stående fågelhundar

Bracco italiano

Braque d'auvergne
 Braque de l'ariège
 Braque du bourbonnais
 Braque francais, type gascogne
 Braque francais, type pyrénées
 Braque saint-germain
 Breton
 Cesky fousek
 Drentsche patrijshond
 Engelsk setter
 Epagneul bleu de picardie
 Epagneul de pont-audemer

Epagneul francais
 Epagneul picard
 Gammel dansk hönsehund
 Gordonsetter
 Griffon d'arret à poil dur/korthals
 Grosser münsterländer
 Irländsk röd och vit setter
 Irländsk röd setter
 Kleiner münsterländer
 Korthårig vorsteh
 Långhårig vorsteh
 Perdigueiro português
 Perdiguero de burgos

Pointer
 Pudelpointer
 Slovenský hrubosrstý stavac

Spinone

Stabyhoun
 Stichelhaariger deutscher vorsteh
 Strävårig vorsteh
 Ungersk vizsla, korthårig
 Ungersk vizsla, strävårig
 Weimaraner:
 - korthårig
 - långhårig

Raser i fet stil finns med i SRD-listan.

Om raserna i grupp 7

Gruppen består av jakthundar vars funktionsduglighet ställer stora krav på sund konstruktion. De får inte vara lymfatiska, tunga, överpålsade men inte heller för eleganta med överdrivet djupa och flata bröstorgar. I gruppen ingår dock några raser med förhållandevis riklig hud.

SRD-listade raser i grupp 7

Bracco italiano

Ett riskområden är:

1. **Hud:** Alltför riklig, lös hud med otillräckligt strama ögonkanter och osunda läppfickor.
Se Appendix 3 om ögonproblem.

Spinone

Ett riskområden är:

1. **Hud:** Alltför riklig, lös hud med otillräckligt strama ögonkanter och osunda läppfickor.
Se Appendix 3 om ögonproblem.

FCI GRUPP 8

Stötande hundar, apportrande hundar och vattenhundar

American water spaniel

Amerikansk cocker spaniel

Barbet

Chesapeake bay retriever

Clumber spaniel

Cocker spaniel

Curly coated retriever

Engelsk springer spaniel

Field spaniel

Flatcoated retriever

Golden retriever

Irländsk vattenspaniel

Labrador retriever

Lagotto romagnolo

Nederlandse kooikerhondje

Nova scotia duck tolling retriever

Perro de agua español

Portugisisk vattenhund

Sussex spaniel

Wachtelhund

Welsh springer spaniel

Wetterhoun

Raser i fet stil finns med i SRD-listan.

Om raserna i grupp 8

I gruppen ingår arbetande jakthundar varför uthållighet och rörelser är särskilt viktiga liksom god muskelkondition. Skillnaden mellan massa och fetma ska uppmärksammas.

Några av spanielraserna i gruppen har problem med ögon och öron på grund av för riklig hud respektive för tunga och pälsrika öronlappar. Se *Appendix 3 om ögonproblem*.

Bristande tillgänglighet förekommer hos vissa av raserna.

SRD-listade raser i grupp 8

Text inom citationstecken återger standardens formuleringar.

Amerikansk cocker spaniel

I rasen förekommer riskområden (punkt 1-3) som huvudsakligen kan hänföras till tendenser till brakycefali:

1. **Huvud:** Alltför kort nosparti. Kort, rundad skalle samt bettproblem.
2. **Ögon:** Utstående ögon i grunda ögonhålor. Ymnigt tårflöde. Otillräckligt strama ögonkanter liksom osunda läppfickor.
3. **Bröstkorg:** Dåligt utvecklad, kort bröstkorg med kort bröstben.
4. **Päls:** Överdriven pälsmängd och felaktig pälskvalitet.

Leta efter hundar med korrekta proportioner i nosparti och huvud med sunda ögon, normalt tårflöde och korrekt bett. Korrekt längd i bröstorg och bröstben samt korrekt päls ska värderas högt. Pälsen ska vara *”av en kvalité som gör den lättskött”* och framhåller rasens *”utseende och funktion som måttligt pälsad jakthund”*.

Clumber spaniel

Den är en rörlig arbetande hund som skall vara i god kondition utan övervikt och utan överdrifter i huvudet och skallens utformning.

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Generell anatomi:** Osund konstruktion med knappa vinklar och ineffektiva rörelser.
2. **Huvud:** Överdrivet tunga huvuden med mycket löst skinn och otillräckligt strama ögonkanter kan leda till problem.
3. **Överdriven storlek och substans.**

Kraftfulla, sunda rörelser hos hundar med korrekt substans, storlek och huvud skall värderas högt.

Flatcoated retriever

Ett riskområde är:

1. **Ögon:** Alltför djupt liggande ögon. *Se Appendix 3 om ögonproblem.*

FCI GRUPP 9

Sällskapshundar

Bichon frisé

Bichon havanais

Bolognese

Bostonterrier**Cavalier king charles spaniel****Chihuahua:****- korthårig****- långhårig****Chinese crested dog (hairless)**

Coton de tuléar

Fransk bulldogg**Griffon belge****Griffon bruxellois****Japanese chin****King charles spaniel**

Kromfohrländer

Lhasa apso

Löwchen

Malteser

Mops

Papillon

Pekingese**Petit brabançon**

Phalène

Prazsky krysarik

Pudel:

- stor

- mellan

- dvärg

- toy

Russkaja tsvetnaya bolonka

Russkiy toy

Shih tzu

Tibetansk terrier

Tibetansk spaniel

Raser i fet stil finns med i SRD-listan.

Om raserna i grupp 9

Flera raser inom gruppen är extremt byggda dvärghundar med förkortad skalle och underutvecklad nosparti (brakycéfali). Några av raserna är också kondrodystrofa. Att ytterligare överdriva deras särdrag och dvärgväxt är förenat med allvarliga hälsorisker. Se även sidan 10 Rastyper.

Den korts kalliga brakycéfala huvudformen hör till rastypen hos bland andra bostonterrier, fransk bulldogg, griffoner, japanese chin, king charles spaniel, mops, pekingese och shih tzu och kan medföra problem med andningsfunktionen och temperaturregleringen. Trånga andningsvägar med besvärad andning och trånga näsborrar är allvarliga problem som måste observeras. *Se Appendix 2 om bedömning av andningsbesvär.*

Flera av raserna har utstående ögon i grunda ögonhålor vilket disponerar för ögonskador. I kombination med för mycket hud eller päls runt ögonen kan detta leda till hornhinneskador. *Se Appendix 3 om ögonproblem.*

Öppen fontanell är ett diskvalificerande fel hos alla raser.

Skev underkäke och tungfel förekommer inte sällan hos dvärghundar och är diskvalificerande fel. Tungfel är en anomali som inte är sekundär till bortfall i tandstaketet.

Ett avvikande rörelsemönster med frenetiskt kliande och/eller tecken på omotiverad smärta när hunden går i koppel kan varsla om allvarlig neurologisk störning, syringomyeli.

Kraftlösa, släpande rörelser ses hos några av dvärghundraserna som effekt av bland annat dålig muskell kondition.

Rosslände andhämtning till följd av trånga luftvägar är ett allvarligt problem som måste uppmärksammas. Knipta näsborrar måste observeras.

Även dvärghundsraser ska ha rymliga, långa bröstkorpar med väl välvda revben som når långt bak och ger skydd åt hjärta och lungor samt stöd åt diafragman. Korta, öppna (för korta revben) bröstkorpar med kort bröstben liksom även inbuktande revben och smala bröstkorpar är mycket allvarliga fel.

Några av raserna i gruppen är så kallade ”pälsraser” där selektion av genetiskt betingade överdrifter lett till felaktiga, ulliga och ymniga pälsar som blir tunga och hämmande och inskränker hundens allmänna livskvalitet. Pälspresentationen kan bli extrem, se Presentationsöverdrifter sidan 7.

SRD-listade raser i grupp 9

Text inom citationstecken återger standardens formuleringar.

Bostonterrier – brakycefal och liten molossoid

I rasen förekommer riskområden som är relaterade till att det är en brakycefal dvärghundsras:

1. **Generell anatomi:** Alltför kort kropp med krum överlinje, alltför kort svans, för kort och platt nosparti och tungt och grovt huvud.
2. **Andning:** Andningsbesvär som kan förknippas med trånga luftvägar på grund av otillräckligt utrymme i svalg och bröstkorpar samt knipa näsborrar.

Leta efter sund andning, korrekt huvud, sunda proportioner och allmän konstitution.

Cavalier king charles spaniel

I rasen förekommer riskområden (p.1-3) som är relaterade till tendens till brakycefali:

1. **Andning:** Andningsproblem med ”snorkningar”.
2. **Huvud:** Alltför kort nosparti och mycket kort rundad skalle.
3. **Ögon:** Utstående/prominenta ögon i grunda ögonhålor och otillräckligt strama ögonkanter. Ymnigt tårflöde och hudveck med tecken på irritation. *”Ögonen ska vara stora, mörka och runda utan att vara framträdande.”*
4. **Rörelser:** Ett avvikande rörelsemönster med frenetiskt kliande och/eller tecken på omotiverad smärta när hunden går i koppel kan varsla om allvarlig neurologisk störning, syringomyeli.

Leta efter hundar med sund andning, hud- och ögonstatus och rörelser. Standardens ordalydelse varnar tydligt för utveckling mot brakycefalitendens: *”Hjässan skall vara nästan flat mellan öronen. Stopet skall vara grunt.”*

Chihuahua

I rasen förekommer riskområden som är relaterade till överdriven dvärgväxt:

1. **Käkar och bett:** underutvecklat nosparti kan ge upphov till bett- och käkproblem, hörntänder som biter upp i gommen.
2. **Tungfel:** Förslamad tunga (en diskvalificerande anomali).
3. **Ögon:** Utstående/prominenta ögon i grunda ögonhålör ökar risken för ögonskador *”Ögonen skall vara stora, rundade, mycket uttrycksfulla, helt mörka och inte utstående”*.
4. **Bakställ:** Klen och osund konstruktion
5. **Öppen fontanell** är numera ett diskvalificerande fel från att ha varit ett rastypiskt drag.

Särskild uppmärksamhet ska fästas vid skallens och käkarnas utformning och den allmänna anatomin. *”Bakstället skall vara väl musklat med långa bendelar”*. En mindre grop som rest av slutningen av fontanellen är inte ett diskvalificerande fel.

Chinese crested dog – den hårlösa varianten

Problemområdet är relaterat till utställningspreparation:

1. Hudskador orsakade av etiskt oacceptabel hårborttagning (epilering och kemisk hårborttagning) i avsikt att presentera hunden i enlighet med standardens formulering.

Fransk bulldogg – brakycefal och liten molossoid

Rasens speciella konstruktion, bland annat med förkortad skalle och underutvecklad nosrygg och svans, gör att överdrifter medför hälsorisker.

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Andning:** Andningsbesvär som kan förknippas med alltför kort nos liksom knipta näsborrar, trånga luftvägar med otillräckligt utrymme i svalg och/eller bröstorg.
2. **Ansikte:** För kort nos och utstående ögon ökar risken för ögonskador.
3. **Proportioner:** Överdrivet korta proportioner i hals och rygg och otillräckliga vinklar i bak- och framställ kan ge upphov till kraftlösa släpande rörelser.
4. **Underutvecklad svans:** Avsaknade svanskotor som varken kan ses eller kännas är ett diskvalificerande fel.
5. **Hudproblem.**

Uppmärksamhet ska fästas vid andning, nosrygg, ögon, hud, svans och rörelser. *”Nospartiets längd skall vara ungefär 1/6 av huvudets totala längd”*.

”Rörelserna skall vara fria” och aktiva. Standarden frågar efter en hund som *”...skall vara liten men kraftigt byggd i förhållande till sin storlek. Den skall vara kompakt med samlade proportioner”*, men får inte vara överdrivet kort i hals och rygg.

Griffon belge, griffon bruxellois och petit brabançon – brakycefal

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Andning:** Andningsbesvär på grund av otillräckligt utrymme i svalg och bröstkorg och/eller knipta näsborrar.
2. **Ansikte:** Alltför kort nos disponerar för skador på ögonen.
3. **Rörelser:** Ett avvikande rörelsemönster med frenetiskt kliande och/eller tecken på omotiverad smärta när hunden går i koppel kan varsla om allvarlig neurologisk störning, syringomyeli.

Uppmärksamma hundar med sund andning, ögon, nos och käkparti samt normalt rörelsemönster.

Japanese chin – brakycefal

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Andning:** Andningsbesvär till följd av för liten och smal skalle, knipta näsborrar samt för kort bröstkorg.
2. **Ögon:** Utstående ögon i grunda ögonhålor ökar risken för ögonskador.

Uppmärksamhet ska fästas vid andningen och, huvudet/skallens och bröstkorgens utformning.

King charles spaniel – brakycefal

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Generell anatomi:** Bristande generell konstruktion med underutvecklad kilformad bröstkorg och fransysk frambensställning
2. **Ansikte:** Alltför kort nos
3. **Ögon:** Utstående ögon ökar risken för ögonskador.
4. **Rörelser:** Ett avvikande rörelsemönster med frenetiskt kliande och/eller tecken på omotiverad smärta när hunden går i koppel kan varsla om allvarlig neurologisk störning, syringomyeli.

Uppmärksamhet ska fästas vid skallens och ögonens utformning liksom den allmänna anatomin och rörelserna.

Mops – brakycefal och liten molossoid

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Andning:** Andningsbesvär som kan förknippas med fetma, knipta näsborrar, trånga luftvägar på grund av otillräckligt utrymme i svalg och bröstkorg; kort och öppen bröstkorg med korta revben och bröstben.
2. **Ansikte:** Alltför kort nosrygg med överdriven mängd lös hud och pälsår på nosrynkan som stör ögonens och nostrifyffels funktion. Standardtexten har inte krav på nosrynka, varken hel eller delad!

3. **Ögon:** Utstående ögon ökar risken för skador.
4. **Pälspresentation:** Frisering med sax bör ej förekomma.

Uppmärksamhet ska fästas vid andningen, hud- och ögonstatus och bröstkorgen samt storlek och vikt. Observeras bör att korrekt storlek och idealvikten 6,3-8,1 kg ska eftersträvas.

Pekingese – brakycefal och kondrodystrof

Rasens speciella konstruktion med kort skalle, mycket kort nosrygg, över- och underkäke kan leda till hälsoproblem när dessa raskaraktäristika överdrivs.

I rasen förekommer riskområden (p.1-4) som är relaterade till brakycefali, dvärgväxt och kondrodystrofi:

1. **Andningsbesvär,** som kan förorsakas av otillräckligt utrymme i luftvägarna: svalg och/eller bröstkorg och/eller näsborrar.
2. **Ögon:** Utstående ögon ökar risken för skador.
3. **Nosrynka:** Överhängande nosrynka som blockerar näsborrarna och också kan förorsaka inflammation.
4. **Generell anatomi:** Klenhet och otillräcklig bröstkorg, kort bröstben och svag muskelkon-dition.
5. **Päls:** Alltför ymnig och/eller ullig päls som besvärar hunden. Standarden anger *”Pälsens längd och omfång skall varken hindra hundens rörelseförmåga eller dölja kroppsformen. Överdriven pälsmängd måste fördömas kraftigt”*.

”Alla tecken på andningssvårigheter oavsett orsak eller oförmåga att röra sig sunt är oacceptabelt och skall fördömas kraftigt.” Andning ska bedömas med hundarna i rörelse.

Leta efter de typiska rörelserna som *”...skall vara typiskt långsamma med värdigt rullande frambensrörelser.”* Dessa skall inte förväxlas med otypiska/osunda knixande rörelser.

Shih tzu – brakycefal och kondrodystrof

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Andning:** Andningsbesvär på grund av för litet huvud som begränsar volymen i övre andningsvägarna, alltför kort nosparti och/eller knipta näsborrar. *”Noslängden skall vara ungefär 2,5 cm, mätt från nosspetsen till det markerade stopet.”*
2. **Ögon:** Överdrivet utstående ögon disponerar för skador.
3. **Käkar och tänder:** Smal underkäke med bristfällig tandstatus.

Uppmärksamma sund andning, korrekta huvudproportioner, ögon, käkparti och tänder.

FCI GRUPP 10

Vinthundar

Afgghanhund

Azawakh

Borzoï

Chart polski

Galgo español

Greyhound

Irländsk varghund

Italiensk vinthund

Magyar agar

Saluki

Skotsk hjorthund

Sloughi

Whippet

Raser i fet stil finns med i SRD-listan.

Om raserna i grupp 10

Rasgruppen kännetecknas av en enhetlig funktionstyp. Bettproblem finns hos några av raserna liksom dålig behåring. I gruppen finns vissa afro-asiatiska raser med exotisk mentalitet (högdragen och avvisande) som ej får bli till överdriven otillgänglighet.

SRD-listade raser i grupp 10

Text inom citationstecken återger standardens formuleringar.

Borzoï

I rasen förekommer riskområden som:

1. **Bett:** Felplacerade hörntänder.
2. **Ögon:** Djupt liggande med små öppningar. *Se Appendix 3 om ögonproblem.*

Standarden ger tydlig instruktion: *”Felaktig placering i underkäken av en eller båda hörntänderna så att tandköttet i överkäken eller gommen kan skadas när käkarna är slutna är diskvalificerande.”*

Irländsk varghund

I rasen förekommer riskområdet:

1. **Bett:** Felplacerade hörntänder som kan bita upp i gommen, ibland på grund av smal underkäke.

Hörntändernas placering, bett och käkar skall särskilt uppmärksammas.

Appendix 1

Bakgrund till BSI/SRD

NKU-BSI är resultatet av en omfattande inventering genom samarbete mellan utställningsdomare, ras/specialklubbar, veterinärer och av försäkringsstatistiska hälsodata.

Detta material utgör underlaget för selektionen av sådana raser där risken för negativ utveckling av exteriöra överdrifter bedömts vara hög. Utvecklingen av BSI-instrumentet är först och främst grundad i erfarenheter från Danmark, Sverige och Finland. Den första versionen av SRD tillämpades vid alla länsklubbsutställningar i Sverige under 2009 och SRD har sedan dess varit integrerad i rutinerna. Basen för den nu föreliggande samnordiska versionen (NKU BSI) är samvägningen av sex faktorer:

1. Den första selektionen av raser med ökad risk gjordes av tio nordiska allrounddomare 2006; en uppföljning gjordes 2012 rörande urvalet av raser genom en enkät som besvarades av 20 av de nordiska allrounddomarna.
2. En kontinuerlig dialog med berörda ras och specialklubbar har förts mellan 2007-2013 i Sverige.
3. a) Utvärdering av hälsosituationen för de berörda raserna genomfördes genom en enkät till svenska veterinärer med smådjurspecialitet och vidare det svenska försäkringsstatistiska ma-

terialet (Agria Breed Profiles) för dessa raser från 1995-2011.

- b) Enkätinformation från dels alla medlemmar av Norska Veterinär förbundet för smådjursmedicin och dels norska utställningsdomare och ras/specialklubbar.
4. Det sammanvägda resultatet från de generella domarkonferenserna i Sverige 2007 och 2012 angående de listade raserna. BSI-dokumentet har vidare behandlats vid den generella norska domarkonferensen 2014.
5. Det samlade materialet av domares SRD-rapporter från alla SKK utställningar mellan 2009 och 2012.
6. Den slutgiltiga selektionen av raser för listning till det samnordiska dokumentet har genomförts av den arbetsgrupp tillsatt av NKU som arbetat mellan 2012-14.

Den sammanvägda informationen från de sex faktorerna motiverar listningen av de enskilda raser som har bedömts vara i riskzonen för en negativ utveckling av hälsa och sundhet på grund av överdrifter i rasty-piska särdrag. Dessa raser skall alltså särskilt observeras av domare vid utställningar med avseende på hälsa och sundhet i relation till överdrifter av raserna typ.

Den kontinuerliga uppföljningen av nya data i de sex faktorerna möjliggör revidering och uppdatering av vilka raser som bör vara listade samt de detaljerade instruktionerna inom de rasspecifika riskområdena.

Det föreliggande BSI SRD dokumentet är i överensstämmelse med FCI Basic Statement For show Judges, “Dogs fit for their original

function”, som godkändes av FCI General Committee i Helsingfors oktober 2013. Diskussion av dokumentet vid FCI-möte i Paris februari 2014 gav ett uttalat gillande och stöd för att BSI instrumentet bygger på principen om rekommendationer och inte strikta regler.

Appendix 2

Bedömning av hundars andningsbesvär i utställningsringen

Alla hundar skall kunna andas utan besvär också i rörelse. I kvalitets- och konkurrensbedömningen bör domaren överväga tre nivåer av observerbara andningsbesvär och låta prissättningen påverkas i relation till besvärens omfattning och allvar.

1. Obetydliga/temporära tecken till besvärad andning som inte framkallar svårigheter skall noteras men inte nödvändigtvis inverka på kvalitetsprissättningen. Sådana tecken bör dock vägas in vid kurrensbedömningen.
2. Lättare besvärad andningsförmåga/ lättare andningsbesvär liksom sådana anatomiska förhållanden som kan påverka andningsförmågan skall påverka kvalitetsprissättningen (knipta näsborrar, alltför kort nosparti, alltför litet huvud och/eller överdrivet korta kroppsproportioner, underutvecklad bröstorg osv)
3. Uppenbara tecken på andningsbesvär skall motivera ett övervägande av prissättningen "*disqualified*". Sådana besvär föreligger om hunden redan när den

står stilla och inte är påverkad av yttre faktorer (irritation, upphetsning, temperaturförhållanden med mera) visar tecken till försvårad andning av följande slag:

- Andning med öppen mun samtidigt som mungiporna är tydligt uppdragna och/eller tungan påtagligt utsträckt.
- Tydligt ljudande andning - såväl vid inandning som utandning.
- Indragning i förbröstatet och bakom revbensbågarna i takt med inandningarna.
- Nickande medrörelser av huvud och hals i takt med inandningen.

Andningsbedömningen skall också inkludera observation av besvär under och efter rörelsebedömningen som skall vara genomförd med beaktande av adekvat rörelsehastighet och omfattning.

Allmänna tecken till uttröttning liksom förlängd återhämtning efter rörelsebedömning är allvarliga och tydliga tecken på bristande förmåga i andningsfunktionen.*

* SKK 2012 dvd *Making assessments of dogs' respiration*.

Appendix 3

Ögonproblem

Anatomiska särdrag som kan orsaka ögonproblem

De ögonproblem som utställningsdomaren skall observera är vanligen relaterade till ögats adnexa (vävnaderna som omger ögat). Uppmärksamhet skall också fästas vid ögon som är djupt ansatta/insjunkna och/eller ögon som är mindre än normalt (microftalmus) liksom ögon som är utstående. Utstående ögon uppfattas ofta som för stora ögonglober, något som knappast existerar. Utstående ögon beror på att ögonhålan är grund och/eller att ögonöppningen är stor – inte på att ögongloben är större än normalt.

Sådana rastypiska anatomiska särdrag vilka ökar risken för ögonproblem kan observeras av domaren. Exempel på förhållanden av adnexa som kan disponera för ögonskador är skallens form och konstruktion, ögats placering i ögonhålan, ögonöppningens storlek och form liksom rynkor i ansiktshuden och överdriven mängd lös ansiktshud. Veck och rynkor på nosen kan nå och irritera hornhinnan och förorsaka skada.

Formen och djupet av ögonhålan påverkar ögonbulbens läge och kan leda till för djupt liggande eller utstående ögon. För djupt liggande ögon kan ge upphov till att ögonlocken rullas inåt (entropion). En bred skalle ökar risken för entropion i ögats ytterhörn.

Utstående ögon (ofta uppfattade som för stora ögon) beror på grunda ögonhålor och de blir därmed mer benägna att skadas speciellt i kombination med kort nos där rhinarium (den fuktiga delen av nospegeln) är placerad mellan och helt nära ögat. Riklig hud och hår i ögats närhet kan framkalla irritation och skador av ögats yta (hornhinnan och bindhinnan) särskilt om ögat är utstående vilket ofta är fallet hos raser där nosen är kort. Beroende på omfattningen av dessa ansiktsdrag så kan hår/ögonfransar skava hornhinnan och irritera/skada ögats yta.

Tjocka och tunga hudveck i eller runt ansiktet liksom tunga läppar och öron kan tynga ögonlock och därmed förvrida ögonöppningen. Olika delar av ögonlocken kan rullas inåt – *entropion*. Det nedre ögonlocket kan också hänga utåt och blotta bindhinnan – *ektropion*. En särskild form är det *romboida ögat* (diamond eye) som kan förorsaka en kombination av entropion och ektropion.

Tecken på ögonproblem

Det är svårt att bedöma funktionsstörningar/nedsättning av synen i utställningsringen. Men tecken till besvär, irritation och smärta i ögat och adnexa kan observeras och sådana tecken är:

- Ymnigt tårflöde, ansamling av slem

och brunaktig missfärgning under ögat, fuktiga ögonkanter. Bindhinnan är irriterat röd.

- Upprepade knipningar och blinkningar.
- Hornhinnan saknar frisk glans och/eller är pigmenterad och ogenomskinlig

Speciellt förhållanden hos brakycefala raser

Hos raser med kort skalle, kort nos och nosrygg, lös ansiktshud och långa vidöppna ögonlock kan ögat bli torrt och uppvisa skador och inflammation.

Förhållanden hos raser med mycket och lös hud

Problemen här är relaterade till storleken och formen av ögonlocken i kombination med den lösa huden, tunga öron och läppar typiska för dessa raser. Dessa rastypiska särdrag kan när de blir överdrivna tynga ned vävnaderna och ge upphov till lösa och inverterade ögonlock (ektropion, entropion, diamond eye liksom macroblepharon = förstörade ögonlock). Övre ögonlocket kan då också hänga ned över ögat och störa synen liksom ögonfransen kan skava mot ögat. Veck i ögonlockskanten påverkar blinkningsfunktionen.

Ögonproblemens inverkan på kvalitetsprissättningen

Problemens inverkan på prissättningen beror på graden och svårigheten av avvikelserna.

- En hund som uppenbarligen är blind skall tilldelas ”*disqualified*” oavsett orsaken till defekten. En hund som förlorat ett öga skall inte dömas ned om situationen inte uppenbarligen inskränker funktionen.
- Skador på ögongloben som kan iakttas som oklar eller pigmenterad hornhinna har en avvikelse som motiverar ”*disqualified*” oavsett orsaken
- Tecken till irritation som upprepade knip eller blinkningar skall beaktas i kvalitetsbedömningen.
- Anatomiska förhållanden relaterade till risker för ögonproblem (för kort nos, lös hud och så vidare) motsvarar ”problemområden” och skall beaktas i kvalitetsprissättningen liksom konkurrensbedömningen i relation till omfattningen.

Överväganden i konkurrensbedömningen

Vid konkurrensbedömningen bör de mildare störningarna som ymnigt tårflöde och missfärgning av ansiktspälsen beaktas.

Appendix 4

Rapport – observationer av riskområden hos raser listade i SRD/BSI

Denna blankett kan också användas för observationer av riskområden hos alla raser.

Var vänlig besvara frågorna i blanketten i direkt anslutning till bedömningen och lämna den till ringsekreteraren.

RAPPORT – observationer av riskområden hos raser listade i SRD/BSI

Blanketten kan användas för att rapportera riskområden i alla raser.

Lämnas ifyllt av domaren till ringsekreteraren för vidarebefordran till SKKs kansli.

ARRANGERANDE KLUBB:

Du dömer rasen:

vid utställningen i:

datum:

Denna ras finns med på Svenska Kennelklubbens SRD-lista över raser som uppmärksammas angående risker för exteriöra överdrifter.

Har du fått skriftlig information om SRD före utställningen? JA NEJ

Du uppmanas att studera SRD-dokumentet med speciell hänsyn till texten för den ras/de raser du ska döma och rasgruppens inledande text.

På de första sidorna i SRD-dokumentet finns anvisningar för hur SRD ska tillämpas i bedömningen.

Vi ber dig besvara frågorna nedan, så att vi kan bedöma situationen för utställda hundar av SRD-raserna.

Antalet hundar av rasen som du dömt vid denna utställning var:

Sätt kryss i rutan om inga hundar deltog

Noterade du några av de punkter som finns upptagna i SRD-listan för rasen? JA NEJ

Om du svarat JA, i vilka av de listade riskområdena fann du fel? Hur många av de utställda hundarna uppvisade sådana avvikelser?

.....

.....

.....

.....

.....

Noterade du hundar som var utmärkta inom riskområdena för rasen? JA NEJ

Kommentera gärna!

.....

.....

.....

.....

Anser du att rasen bör finnas med på listan?

Du uppmanas svara utifrån din samlade erfarenhet av rasen inom och utom Sverige.

Ge gärna utförligare kommentarer!

- Ja, rasen bör finnas med på listan
- Nej, rasen bör avföras från listan
- Jag tar för närvarande inte ställning (kommentera gärna varför)

Har du andra synpunkter och har du förslag på andra raser som också bör uppmärksammas i SRD?

Datum och underskrift

Namn/förtydligande

Tack för din medverkan!

NKU BSI – ett samarbete mellan de nordiska kennelklubbarna

SUOMEN KENNELIITTO
FINSKA KENNELKLUBBEN RY

Särskilda Rasspecifika Domaranvisningar (SRD)

rörande överdrifter hos rashundar

**SVENSKA
KENNELKLUBBEN**
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

POSTADRESS	163 85 Spånga
BESÖKSADRESS	Rinkebysvängen 70
TELEFON	08-795 30 00
TELEFAX	08-795 30 40
E-POST	bph@skk.se

www.skk.se

Agria
Djurförsäkring

Stolt samarbetspartner sedan 1964